

Ylioppilaskokeet

Yleistä

- Kurssien annilla selviää
- Lukeminen ja lehtien ja uutisten seuraaminen suositeltavaa
- Pyrkii mittaamaan saavutettua lukion tavoitteiden mukaista äidinkielen taitoa
 - Kirjallinen ilmaisutaito
 - Tulkinta- ja ymmärryskyky luetun pohjalta
 - myös lukutaito
- Kaksi osaa: 1. **Tekstitaidon koe** (6h)
2. **Esseekoe** (6h)
- **Tehtävänannot on luettava ajatuksella ja tarkasti!**
- Kirjoitusten arvosana muodostuu yhteispistemäärästä (maksimi 114 p.)
- Suunnittelupapereiden ja ei-arvioitavaksi tarkoitettujen papereiden päälle laitetaan iso rasti.
- Kaikki paperit palautetaan.

Tekstitaidon koe

- Mittaa erityisesti lukutaitoa ja kykyä analysoida tekstiä.
- 8-sivuinen vihko sisältää kysymykset ja aineiston.
- Aineistona voi olla esim. uutisia, artikkeleita, mielipidekirjoituksia, katkelmia tieto- ja kaunokirjallisuudesta
 - **Voi olla myös pelkästään asiatekstejä tai kaunokirjallisuutta**
- Kokeessa on viisi tehtävää, joista **tehdään kolme**.
- Jokainen vastaus on oma ehyt tekstinsä, jossa analyysi ja tulokset esitellään luontevasti.
- Aineisto **oletetaan lukijalle tutuksi**, ei tarvitse referoida kokonaisuudessaan, mutta toki on esiteltävä perustiedot.
- Tehtävät voivat liittyä tekstien rakenteisiin, käytettyyn kieleen, tekstien sisältöön ja väittämiin, omaan lukukokemukseen ja siihen, miten tekstin eri piirteet vaikuttavat lukukokemukseen.

- Tehtävät määrittävät tarkasti sen, mitä vastaustekstiksi halutaan kirjoitettavan ja mistä näkökulmasta.
- **Yhden vastaustekstin mitta väh. 2 konseptisivua**
- Vastauksista tulee ilmetä, että kokelas on ymmärtänyt tarkasteltavan tekstin ominaispiirteet eli **millainen ja mikä teksti on kyseessä.**
- **Käsitteitä on käytettävä** voidakseen puhua täsmällisesti ja tarkasti havainnoistaan. Samalla se osoittaa oppineisuutta.
- Arvioinnissa painotetaan asiasisältöä ja ilmaisua kokonaisuudessaan (tarkkuus, oikeinkirjoitus, rakenne).
- **Vastaukset on otsikoitava itse!**
- **Otsikon eteen lisätään tehtävän numero.**
- Pisteitys 0–6 pistettä/vastaus. Vastausten yhteispistemäärä kerrotaan lopuksi kolmella (=maksimi 54 p.).

Esseekoe

- Mittaa yleissivistystä, ajattelun kehittyneisyyttä ja kielellistä ilmaisukykyä.
- 16-sivuinen vihko sisältää tehtävät ja aineiston.
- Tehtäviä on vähintään 12. **Vastataan yhteen.**
- Aineistona voi olla esim. asiatekstejä, kaunokirjallisia tekstejä ja muuta materiaalia, kuten kuvia, taulukoita ja tilastoja.
- Aiheet on pyritty valitsemaan oppiaineen oppisisältöjä ja lukiolaisen yleissivistystä ja elämäkokemusta vastaavasti.
- Osa tehtävistä on aineistopohjaisia, osa ei vaadi aineistoa.
- Tehtävissä on kerrottu, mitä aineistoa on tarkoitus hyödyntää kussakin tehtävässä. **Jos näin on tehty, aineistoa on käytettävä!**
- **Muista merkitä otsikon eteen tehtävän numero.**
- Aineistoa saa käyttää myös muutoin hyväkseen.

- Tehtävänä voi olla myös pelkkä otsikko. **Jos on annettu valmis otsikko, sitä ei saa muuttaa.**
- **Aineisto on tehtävä lukijalle tutuksi** eli esiteltävä pääpiirteittäin.
- Lähtökohtana on **aineistoon tutustuminen, sopivan aineksen valikoiminen ja järjesteleminen** eheäksi kokonaisuudeksi.
- Suositeltava mitta vastaukselle on **4–5 konseptisivua.**
- Esseekokeessa **tekstilaji on esseetä tai artikkelia muistuttava, erittelevä ja pohtiva kirjoitelma.**
 - Tehtävänanto antaa tähän ohjeistusta. Voi olla jopa mielipidekirjoitus.
- Ole varovainen, jotta aineistossa käytetty tyyli ei tartu omaan tekstiisi! **Pyri yhtenäiseen ja aiheen käsittelyn kannalta sopivaan omaan tyyliin.**
- Essee arvioidaan asteikolla 0–60 p.

- Tärkeintä on **pääasiaan keskittyminen ja omien tietojen, kokemusten ja pohdintojen yhdistäminen** aiheeseen.
→ Vastaa seuraaviin kysymyksiin heti aluksi:
 - a) Mikä on aiheena?
 - b) Miten tehtävänanto rajaa vastausta?
 - c) Miten näkökulma on määritelty?
- Olennaista myös **kriittisyys, tarkkuus, eri näkökulmien huomioiminen, viittaukset aineistoon ja äänten erottelu!**
- Kirjoitelman on edettävä sulavasti eli sidoskeinojen on oltava kohdallaan virkkeestä toiseen siirryttäessä kuin kappalejaossakin.
- Omat pohdinnat on saatava luontevasti yhteen aineiston kanssa.
- Otetut **suorat lainaukset on syytä purkaa ja tulkita omin sanoin.**